

تفسیر نتایج ایمنوهیستوشیمی بیان HER2/neu در سرطان مهاجم پستان:

بررسی توافق بین مشاهده‌کنندگان و در دو بار مشاهده توسط یک نفر

چکیده

هدف و زمینه: تعیین صحیح وضعیت HER2/neu در سرطان مهاجم پستان، به‌خصوص در زمینه نتایج درمان با Herceptin یک نکته مهم است. هدف از این مطالعه، بررسی توافق بین مشاهده‌کنندگان و در دو بار مشاهده توسط یک نفر در تفسیر نتایج ایمنوهیستوشیمی HER2/neu در سرطان مهاجم پستان می‌باشد.

روش بررسی: نوع مطالعه بررسی مقطعی بود و از روش نمونه‌گیری آسان استفاده شد. رنگ‌آمیزی ایمنوهیستوشیمی HER2/neu برای ۱۰۷ مورد سرطان پستان شناخته شده، انجام شد. بیان بیش از حد پروتئین توسط ۴ پاتولوژیست به‌طور مستقل با استفاده از معیارهای DAKO درجه‌بندی شد (۰ تا ۳+ براساس شدت و الگوی رنگ‌پذیری در ۱۰٪ یا بیشتر از سلول‌های توموری). بعد از یک جلسه مشترک برای یکسان‌سازی نظرات، نمونه‌ها برای بار دوم بررسی شدند. فاصله بین دو بررسی حداقل دو ماه بود. اسلایدهایی که در مورد درجه رنگ‌پذیریشان نظرات یکسان نبود، با استفاده از یک میکروسکوپ ۵ چشمی توسط هر ۴ نفر مورد بازبینی قرار گرفتند تا در مورد آن‌ها توافق نظر حاصل شده و درجه واحدی به هر یک داده شود. توافق بین مشاهده‌کنندگان و توافق در دو بار مشاهده توسط یک نفر با استفاده از آماره کاپا محاسبه شد.

یافته‌ها: توافق کامل در ۳۳ (۳۱٪) و ۴۰ (۳۷٪) مورد از ۱۰۷ مورد به ترتیب در بار اول و دوم بررسی به‌دست آمد. توافق کلی بین مشاهده‌کنندگان متوسط بود (کاپا برای بار اول ۰/۴۴ و برای بار دوم ۰/۵۱)، به این ترتیب که توافق برای گروه‌های وسطی (۱+ و ۲+) نسبتاً خوب و برای گروه‌های کناری (۰ و ۳+) متوسط بود. توافق برای دو بار مشاهده توسط یک نفر نیز متوسط بود (کاپا ۰/۵۵ تا ۰/۶۰). با در نظر گرفتن سه گروه به صورت منفی (۰ و ۱+)، مثبت ضعیف (۲+) و مثبت قوی (۳+)، توافق کلی بین مشاهده‌کنندگان بهبود یافت، ولی همچنان در سطح متوسط باقی ماند (کاپا ۰/۵۴ و ۰/۶۰ به ترتیب برای بار اول و دوم) و گروه ۲+ حداقل توافق را نشان داد. با گروه‌بندی موارد به عنوان منفی (۰ و ۱+) و مثبت (۲+ و ۳+)، توافق کلی بین مشاهده‌کنندگان به حد قابل قبول رسید (کاپا ۰/۶۸ و ۰/۷۵ به ترتیب برای بار اول و دوم). همچنین با این فرض، توافق برای دو بار مشاهده توسط یک نفر نیز به حد قابل قبول رسید (کاپا ۰/۷۱ تا ۰/۸۴). طبق توافق نظر به‌دست آمده درجه رنگ‌پذیری در ۴۲ مورد (۳۹/۲٪) صفر، در ۱۹ مورد (۱۷/۸٪) ۱+، در ۲۷ مورد (۲۵/۲٪) ۲+، و در ۱۱ مورد (۱۰/۳٪) ۳+ بود. در ۸ مورد (۷/۵٪) هیچ توافقی به‌دست نیامد که در ۶ مورد مشکل بین ۲+ و ۳+ و در ۲ مورد بین ۱+ و ۰ بود.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که تکرارپذیری (که همان توافق بین مشاهده‌کنندگان می‌باشد) برای بررسی وضعیت HER2 در سرطان مهاجم پستان با استفاده از IHC و به کار بردن معیارهای DAKO در حد متوسط است. ولی برای افتراق بین حالت مثبت و منفی تکرارپذیری بهتر (در حد قابل قبول) است.

کلیدواژه‌ها: ۱- HER2/neu ۲- توافق بین مشاهده‌کنندگان ۳- سرطان مهاجم پستان

*دکتر مریم کدیورا

دکتر پریسا عسگرزاده II

دکتر نسرین شایانفر III

دکتر علیرضا صادقی پور IV

دکتر مریم بهرامی نژاد V

مقدمه

و باعث درجه تهاجم بالای تومور و پیش‌آگهی بد می‌شود.^(۱) بیان بیش از حد این پروتئین در اثر تقویت ژنی رخ می‌دهد و علاوه بر پیشرفت تومور می‌تواند باعث مقاومت به انواع مختلفی از درمان‌های سیستمیک (مثل

گیرنده عامل رشد اپیدرمی انسانی-۲ (HER2/neu)، عضوی از خانواده گیرنده عامل رشد اپیدرمی (Epidermal growth factor receptor-EGFR) است که در ۲۰-۱۸٪ موارد سرطان پستان بیان بیش از حد دارد

این مقاله خلاصه‌ای است از پایان‌نامه دکتر پریسا عسگرزاده جهت دریافت درجه دکترای تخصصی پاتولوژی به راهنمایی دکتر مریم کدیورا، سال ۱۳۸۷. (I) دانشیار و متخصص پاتولوژی، بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)، خیابان ستارخان، خیابان نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران (*مؤلف مسؤل) (II) دستیار پاتولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران (III) استادیار و متخصص پاتولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران (IV) دانشیار و متخصص پاتولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران (V) متخصص پاتولوژی

سیکلو فسفامید/ متوتروکسات و تاموکسیفن) باشد. از طرف دیگر درمان با یک آنتی بادی مونوکلونال ضد پروتئین HER2 (مثل هرسپتین، تراستوزوماب) می تواند در بیمارانی که تومورشان بیان بیش از حد HER2 نشان می دهد، افزایش بقا ایجاد کند^(۱-۵) بنابراین ارزیابی دقیق وضعیت HER2 در سرطان پستان اهمیت زیادی دارد.

ایمنو هسیتوشیمی (Immunohistochemical-IHC) شایع ترین روش برای این ارزیابی است؛ چون ارزان و آسان است و زمان کمتری نسبت به دیگر روش ها نیاز دارد. ولی چون پروتکل ها، روش های بررسی و سیستم های درجه بندی مختلفی برای IHC استفاده می شود و به خصوص چون ارزیابی شدت رنگ پذیری ساژکتیو و کیفی می باشد، موضوع تغییر پذیری در تفسیر نتایج آن مطرح می گردد.^(۲) از طرف دیگر تصمیم گیری درمانی سرطان پستان تحت تأثیر این تفسیرها می باشد. بنابراین عدم تغییر پذیری آن ها (تکرار پذیری، سطح توافق) یک نکته مهم و کلیدی است. تکرار پذیر بودن یک آزمایش باعث ارزش و اعتبار آن می شود و ثبات آن آزمایش برای طبقه بندی یک اختلال را تأمین می کند.^(۱)

تا به حال اکثر مطالعات در زمینه تکرار پذیری تفسیر نتایج IHC برای HER2 در سرطان پستان، توافق بین آزمایشگاه ها را بررسی کرده اند. در مورد توافق بین مشاهده کنندگان، مطالعاتی وجود دارد.^(۶-۱۳) ولی تا جایی که ما اطلاع داریم در ایران مطالعه ای در این مورد انجام نشده است. بنابراین تصمیم گرفته شد تا در این زمینه پژوهشی انجام گیرد. هدف از انجام این پژوهش بررسی تکرار پذیری تفسیر نتایج ایمنوهیستوشیمی HER2 در سرطان مهاجم پستان بین مشاهده کنندگان و نیز در دوبار مشاهده توسط یک نفر می باشد.

روش بررسی

این مطالعه مقطعی بود و از روش نمونه گیری آسان استفاده شد. بلوک های پارافینی فیکس شده در فرمالین از ۱۰۷ مورد متوالی سرطان مهاجم پستان که بافت کافی برای بررسی داشتند، انتخاب شدند. از هر بلوک پارافینی

برش هایی با ضخامت ۴-۳ میکرومتر تهیه و روی اسلایدهای پوشیده شده با پلی آل لیزین قرار داده شدند. سپس در گزین دیپارافینه شده و پس از آن توسط کاهش درجه اتانول آب دهی شدند. بلوک فعالیت پراکسیداز اندوژن با قراردعی ۲۰ دقیقه ای در ۳٪ H₂O₂ (در الکل مطلق) انجام شد. سپس مرحله بازیابی اپیتوپ به وسیله غوطه وری اسلایدها در بافر سیترات ۱۰mmol/L (pH=۶) در اتوکلاو برای ۲۰ دقیقه صورت گرفت که پس از آن، سرد کردن تا دمای اتاق، ظرف ۲۰ دقیقه انجام شد. سپس اسلایدها با آنتی بادی خرگوشی پلی کلونال ضد HER2 انسانی DAKO با شماره A0485 (رقت ۱/۲۰۰) برای یک ساعت در دمای اتاق انکوبه شدند. رنگ آمیزی ایمنوپروکسیداز با استفاده از کیت LSAB پروکسیداز DAKO انجام و با استفاده از محلول کروموژن (۱۰-۵ دقیقه) قابل مشاهده شد. سپس اسلایدها با همتوکسلین رنگ شدند.

چهار پاتولوژیست به طور مستقل اسلایدها را با توجه به معیارهای DAKO بررسی کردند. همه موارد از ۰ تا ۳+ درجه بندی شدند. وقتی رنگ پذیری غشایی برای HER2 وجود نداشت یا در کمتر از ۱۰٪ سلول های توموری به صورت کامل یا ناکامل و قوی یا ضعیف دیده می شد، درجه رنگ پذیری ۰ بود. رنگ پذیری ناکامل غشایی در < ۱۰٪ سلول های تومور درجه یک، رنگ پذیری کامل غشایی اما ضعیف تا متوسط در < ۱۰٪ سلول های توموری درجه ۲ و رنگ پذیری کامل غشایی اما قوی در < ۱۰٪ سلول های توموری درجه ۳ بود. سپس جلسه مشترکی بین ۴ پاتولوژیست به منظور آموزش برای ارزیابی بهتر و یکسان سازی معیارهایشان برگزار شد.

بعد از گذشت حداقل ۲ ماه از بررسی اول، اسلایدها مجدداً مورد ارزیابی ۴ پاتولوژیست قرار گرفتند. اسلایدهایی که در مورد درجه رنگ پذیری شان نظرات یکسان نبود، با استفاده از یک میکروسکوپ ۵ چشمی توسط هر ۴ نفر مورد بازبینی قرار گرفتند تا در مورد آن ها توافق نظر حاصل شده

و درجه واحدی به هر یک داده شود.

توافق بین مشاهده کنندگان (interobserver) و بین دو بار مشاهده توسط یک نفر (intraobserver) با استفاده از آماره کاپا توسط نرم افزار stata محاسبه شد. کاپا توافق را با کنار گذاشتن شانس اندازه می گیرد و تفسیر آن طبق نظری است که توسط Koch و Landis ارائه شده است.^(۱۴) به این ترتیب که اگر مقدار آن ۰/۸۱-۱/۰۰ باشد، قدرت توافق تقریباً کامل است. وقتی ۰/۶۱-۰/۸۰ باشد، نشانه قدرت توافق قابل قبول است. وقتی ۰/۴۱-۰/۶۰، ۰/۲۱-۰/۴۰ و ۰/۲۰-۰/۴۰ صفر باشد، قدرت توافق به ترتیب متوسط، نسبتاً خوب و ناچیز است.

یافته‌ها

مشخصات بیماران و تومورها: مشخصات بیماران و تومورها در جدول شماره ۱ آمده است. توزیع نوع تومورها به این شرح بود: ۶۳ داکتال NOS، ۹ لوبولار، ۲ موسینوس، ۲ مدولاری، ۲ کریبریفورم، ۱ پاپیلاری، ۱ توبولار و ۱ آپوکراین. طبق توافق نظر به دست آمده درجه رنگ پذیری در ۴۲ مورد (۳۹/۲٪) صفر، در ۱۹ مورد (۱۷/۸٪) +۱، در ۲۷ مورد (۲۵/۲٪) +۲، و در ۱۱ مورد (۱۵/۳٪) +۳ بود. در ۸ مورد (۷/۵٪) هیچ توافقی به دست نیامد، که در ۶ مورد مشکل بین +۲ و +۳ و در ۲ مورد بین +۱ و صفر بود.

توافق بین مشاهده کنندگان: توافق کامل بین ۴ پاتولوژیست به ترتیب در ۳۳ مورد (۳۱٪) و ۴۰ مورد (۳۷٪) از ۱۰۷ مورد در بار اول و دوم بررسی به دست آمد. کاپای کلی توافق متوسط را نشان داد. کاپای کلی برای گروه‌های وسطی (+۲ و +۱) در هر دو بار توافق نسبتاً خوب برای گروه‌های کناری (+۳ و ۰) در بار اول توافق متوسط و در بار دوم، توافق قابل قبول را نشان داد (جدول شماره ۲). کاپای جفتی برای توافق بین مشاهده کنندگان در بار اول در حد نسبتاً خوب و در بار دوم متوسط بود. کاپای جفتی برای توافق بین مشاهده کنندگان با نظر اجماعی بار اول در حد متوسط و

بار دوم در حد قابل قبول بود (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۱- مشخصات بیماران و تومورها

سن (سال)	میانگین	اطلاعات در دسترس نبود
۴۶ (محدوده ۲۵-۹۰)	۵	
اندازه تومور (سانتی متر)	میانگین	اطلاعات در دسترس نبود
۳ (محدوده ۰/۵-۱۰)	۳۵	
نوع بافتی		
داکتال	۶۶	
لوبولار	۹	
دیگر موارد	۹	
اطلاعات در دسترس نبود	۲۳	
گراید بافتی		
۱	۱۳	
۲	۲۵	
۳	۲۹	
اطلاعات در دسترس نبود	۴۰	
گراید هسته		
۱	۷	
۲	۴۳	
۳	۱۸	
اطلاعات در دسترس نبود	۳۹	
گره‌های لنفاوی اکزیلاری		
درگیر	۳۶	
غیردرگیر	۲۲	
اطلاعات در دسترس نبود	۴۹ (۱۴ مورد لامپکتومی)	

جدول شماره ۲. مقدار کاپای کلی

بار اول	بار دوم	گروه
۰/۵۴	۰/۶۴	لایه بندی موارد در ۴ گروه
۰/۳۴	۰/۴۱	+۱
۰/۳۳	۰/۳۹	+۲
۰/۵۷	۰/۶۲	+۳
۰/۴۴	۰/۵۱	کلی
۰/۶۸	۰/۷۵	لایه بندی موارد در ۳ گروه
۰/۳۳	۰/۳۸	منفی
۰/۵۶	۰/۶۲	مثبت ضعیف
۰/۵۴	۰/۶۰	مثبت قوی
۰/۶۸	۰/۷۵	کلی
		لایه بندی موارد در ۲ گروه (منفی و مثبت)

جدول شماره ۴- توزیع نظر اجماعی و کل درجات در بررسی دوم

نظر اجماعی	نظر اجماعی			
	۰	+۱	+۲	+۳
تعداد موارد	۴۲	۱۹	۲۷	۱۱
تعداد پاتولوژیست‌هایی که همان درجه را دادند				
۴ پاتولوژیست	۱۹	۹	۵	۷
۳ پاتولوژیست	۸	۸	۷	۲
۲ پاتولوژیست	۸	۲	۸	۱
۱ پاتولوژیست	۶	۰	۷	۱
۰ پاتولوژیست	۱	۰	۰	۰
توزیع ۴۲۸ بار درجه بندی				
۰	۱۲۲	۵	۱	۰
+۱	۴۳	۶۴	۲۲	۰
+۲	۳	۶	۶۴	۷
+۳	۰	۱	۲۱	۳۷
جمع	۱۶۸	۷۶	۱۰۸	۴۴

افتراق منفی (+۱ و ۰) از مثبت (+۳ و +۲) توافق در ۹۷ از ۱۰۷ مورد نشان داده شد. افتراق مثبت ضعیف (+۲) از مثبت قوی (+۳) فقط در ۱۱ مورد از ۳۸ مورد مثبت همخوانی نشان دادند (کاپای کلی = ۰/۳۵). کاپای جفتی برای توافق بین مشاهده‌کنندگان برای مثبت ضعیف و مثبت قوی کم تا متوسط بود (جدول شماره ۵).

جدول شماره ۵- مقدار کاپای جفتی برای افتراق مثبت ضعیف از مثبت قوی در بررسی دوم

پاتولوژیست	۲	۳	۴	نظر اجماعی
۱	۰/۴۶	۰/۳۳	۰/۴۵	۰/۴۰
۲	۰/۳۲	۰/۴۴	۰/۲۷	۰/۲۷
۳		۰/۱۵	۰/۴۵	۰/۴۵
۴			۰/۴۹	۰/۴۹

توافق در دوبار مشاهده توسط یک نفر: توافق

در دوبار مشاهده برای پاتولوژیست ۱ و ۲ و ۳ و ۴ به ترتیب در ۶۷/۳٪، ۶۸/۲٪، ۷۱٪ و ۶۸/۲٪ به دست آمد. کاپای جفتی برای هر پاتولوژیست حدتوافق متوسط را نشان داد. با لایه‌بندی موارد در دو گروه مثبت و منفی، توافق برای همه به حد قابل قبول افزایش

جدول شماره ۳- مقدار کاپای جفتی

پاتولوژیست/ بررسی	۲	۳	۴	نظر اجماعی
بار اول				
۱	۰/۳۷	۰/۴۳	۰/۵۰	۰/۴۵
۲		۰/۴۲	۰/۴۸	۰/۴۱
۳		۰/۴۴	۰/۵۷	۰/۵۷
۴			۰/۴۴	۰/۴۴
بار دوم				
۱	۰/۴۹	۰/۵۳	۰/۵۴	۰/۷۷
۲		۰/۴۸	۰/۶۰	۰/۵۰
۳		۰/۴۶	۰/۶۴	۰/۶۴
۴			۰/۶۰	۰/۶۰

در بار دوم، توافق کامل در ۴۰ مورد به دست آمد که توزیع آن به این ترتیب بود: ۱۹ مورد صفر، ۹ مورد +۱، ۵ مورد +۲، و ۷ مورد +۳. در ۴۲ موردی که طبق نظر اجماعی درجه صفر داشتند در ۱۹ مورد هر ۴ پاتولوژیست، در ۸ مورد ۳ پاتولوژیست، در ۸ مورد ۲ پاتولوژیست، و در ۶ مورد فقط ۱ پاتولوژیست درجه صفر داده بودند. به زبان دیگر به طور کلی ۱۶۸ بار درجه‌بندی مربوط به این ۴۲ مورد وجود داشت که ۱۲۲ بار آن درجه صفر بود (۴۳ بار آن درجه +۱ و ۳ بار آن درجه +۲ گرفته بودند). در ۱۹ موردی که طبق نظر اجماعی درجه +۱ داشتند، در ۹ مورد هر ۴ پاتولوژیست، در ۸ مورد ۳ پاتولوژیست و در ۲ مورد ۲ پاتولوژیست درجه +۱ داده بودند. در ۲۷ موردی که طبق نظر اجماعی درجه +۲ داشتند، در ۵ مورد هر ۴ پاتولوژیست، در ۷ مورد ۳ پاتولوژیست و در ۸ مورد ۲ پاتولوژیست درجه +۲ داده بودند. در بقیه موارد، ۲۱ بار درجه +۳ و ۲۲ بار درجه +۱ و ۱ بار درجه صفر منظور شده بود. در ۱۱ موردی که طبق نظر اجماعی درجه +۳ داشتند در ۷ مورد هر ۴ پاتولوژیست، در ۲ مورد ۳ پاتولوژیست و در ۱ مورد ۲ پاتولوژیست درجه +۳ داده بودند. در ۴ موردی که توافق کامل وجود نداشت ۷ بار توسط ۳ پاتولوژیست درجه +۲ گرفته بودند (جدول شماره ۴).

یافت (جدول شماره ۶).

جدول شماره ۶- توافق برای یکنفر در دو بار بررسی (کاپا)

پاتولوژیست	لایه بندی موارد در ۴ گروه	لایه بندی موارد در ۲ گروه
۱	۰/۵۵	۰/۷۳
۲	۰/۵۵	۰/۷۱
۳	۰/۶۰	۰/۸۴
۴	۰/۵۷	۰/۷۶

بحث

در حال حاضر بررسی وضعیت HER2 یک جزء جدایی ناپذیر در اداره بیماران دارای سرطان پستان است. چون بیان بیش از حد این پروتئین که در ۲۰-۱۸٪ موارد سرطان پستان وجود دارد، باعث پیش آگهی بد می شود.^(۱) در ضمن در این موارد بیماران کاندید درمان با داروی تراستوزوماب (Trastuzumab)، یک آنتی بادی مونوکلونال ضد پروتئین HER2/neu، می شوند. تکنیک های مختلفی برای بررسی وضعیت HER2 استفاده می شوند که شامل: IHC، هیبریدیزاسیون در جای فلورسانس (Flourescent in situ hybridization-FISH)، هیبریدیزاسیون در جای کروموزنیک (Chromogenic in situ hybridization-CISH) و هیبریدیزاسیون در جای سیلور (Silver in situ hybridization-SISH) می باشد.^(۲ و ۱۷-۱۵) IHC شایع ترین روش است. پس، استانداردسازی این تست برای بررسی صحیح وضعیت HER2 لازم است. بعد از آن پرسش مهم، تکرارپذیری این تست می باشد که در مطالعه حاضر این پارامتر با استفاده از آماره کاپا بررسی شد.

توافق بین مشاهده کنندگان در لایه بندی موارد در ۴ گروه با استفاده از معیارهای DAKO، در حد متوسط بود. کاپای کلی در هر دو بار برای گروه های وسطی (۱+ و ۲+) نسبتاً خوب و برای گروه های کناری (۳+ و ۰) متوسط تا قابل قبول بود. توافق با در نظر گرفتن سه گروه به عنوان منفی (۱+ و صفر)، مثبت ضعیف (۲+) و

مثبت قوی (۳+) بهبود یافت، ولی همچنان در سطح متوسط باقی ماند و با در نظر گرفتن دو گروه منفی (۱+ و صفر) و مثبت (۲+ و ۳+) به حد قابل قبول رسید.

نتایج مطالعه حاضر در مورد توافق کلی با نتایج مطالعه Hitoshi Tsuda و همکارانش همخوانی دارد. آن ها نیز در بررسی ۱۰۶ مورد سرطان پستان توسط ۵-۶ پاتولوژیست، به سطح توافق متوسط (کاپای ۰/۴۶) رسیدند؛ ولی در نتایج آن ها در مورد درجه ۳+ توافق کامل بود، درحالی که در مطالعه حاضر توافق در حد قابل قبول بود.^(۱)

نتایج مطالعه حاضر مانند نتایج گروه Inqat است. آن ها به این نتیجه رسیدند که تکرارپذیری بین مشاهده کنندگان رضایت بخش نیست، ولی تعیین دو گروه کناری (۳+ و صفر) آسان تر از دو گروه وسطی (۲+ و ۱+) می باشد.^(۷) این موضوع ثانوی در مطالعه انجام شده توسط Thomson TA و همکاران نیز بیان شده است. به این ترتیب که توافق بین مشاهده کنندگان برای درجه صفر و ۳+ خوب و برای درجه ۱+ و ۲+ ناچیز بوده است. آن ها مانند مطالعه حاضر این نکته را هم گزارش کرده اند که با در نظر گرفتن درجه ۱+ و صفر به عنوان گروه منفی، از اختلاف بین مشاهده کنندگان کم می شود.^(۸) این کاهش اختلاف با گروه بندی موارد به عنوان منفی و مثبت در مطالعه Chih-Yi-Hsu و همکاران نیز ذکر شده است.^(۹) در یک مطالعه مولتی سنتریک توسط Lacroix-Triki و همکاران کاپای کلی خوب بود، ولی گروه ۲+ سطح توافق ناچیز نشان داده بود که این موضوع مانند مطالعه حاضر می باشد.^(۱۰) در چند مطالعه دیگری که برای بررسی تکرارپذیری تفسیر نتایج IHC برای HER2 انجام شده است، نیز سطح توافق قابل قبول تا کامل بوده است.^(۱۱-۱۳)

همان طور که ذکر شد مقادیر کاپای مختلفی برای توافق بین مشاهده کنندگان در مطالعات قبلی گزارش شده است که اکثراً بهتر از مقادیر به دست آمده در مطالعه حاضر می باشد. دلیل این موضوع می تواند اختلاف در جمعیت مورد مطالعه، نوع آنتی بادی به کار

رفته، نوع سیستم درجه‌بندی مورد استفاده و نکات تکنیکی باشد. در مورد جمعیت مورد مطالعه یک فاکتور مهم، توزیع سطوح مختلف بیان HER2 در آن جمعیت می‌باشد. همان‌طور که چندین مطالعه نشان داده‌اند، کمترین توافق بین مشاهده‌کنندگان مربوط به گروه‌های وسطی بیان HER2 می‌باشد و درصد مواردی که در این قسمت قرار می‌گیرند، روی توافق کلی اثر می‌گذارد.^(۱۰) در مطالعه حاضر با توجه به نظر اجماعی، حدود یک‌چهارم موارد در گروه ۲+ قرار گرفتند، که بیش از موارد ذکر شده در گزارش‌های قبلی است. در هر حال، در مطالعه حاضر فراوانی واقعی بیان بیش از حد HER2 قابل بررسی نبود. چون FISH به عنوان یک روش مرجع برای مقایسه، یک تکنیک خاص و گران است و در دسترس نبود.

موضوع دیگر، معیارهای درجه‌بندی مورد استفاده توسط مؤلفین مختلف برای تفسیر سطح بیان HER2 می‌باشد. در مطالعه حاضر از سیستم DAKO (پُرکاربردترین سیستم) استفاده شد که برای افتراق درجه‌های ۲+ و ۳+، تعداد سلول‌های مثبت را در نظر نمی‌گیرد، بلکه تنها وجه افتراق را شدت رنگ‌پذیری قرار می‌دهد که بسیار سابژکتیو است و منجر به اختلاف نظر بین مشاهده‌کنندگان می‌شود. در عین حال، تمایز ۲+ از ۳+ خیلی مهم است، چون تنها بیماران تحت درمان تراستوزوماب قرار می‌گیرند که تومورشان در گروه ۳+ باشد. بعضی مطالعات دیگر، جزئیات اضافه‌تری را در معیارهای درجه‌بندی لحاظ کرده و نشان داده‌اند که ترکیب کمیت و کیفیت سلول‌های مثبت باعث بهبود تکرارپذیری می‌شود.^(۱۰،۹) بعضی سیستم‌ها نیز از آنالیز تصویری کامپیوتری کمک گرفته‌اند و به نتایج بهتری رسیده‌اند، ولی این سیستم‌ها در دسترس همه آزمایشگاه‌ها نیستند و برای کارهای روزانه عملی نیستند.^(۱۸)

نکته مهم دیگر، مشکلات تکنیکی IHC است که یکی

از عوامل کاهش تکرارپذیری در مطالعه حاضر می‌باشد. در واقع در مطالعه حاضر مقدار زیادی رنگ‌پذیری سیتوپلاسمی سلول‌ها وجود داشت که منجر به پوشیده شدن رنگ‌پذیری غشایی واقعی می‌شد. این مشکل در این مطالعه احتمالاً مهم‌ترین عامل اختلاف در تفسیر نتایج می‌باشد. اگرچه افتراق موارد منفی (۱+ و ۰) از مثبت (۲+ و ۳+) سطح توافقی قابل قبول داشت، ولی افتراق صفر از ۱+ و ۲+ از ۳+ خوب نبود. همان‌طور که قبلاً ذکر شد افتراق ۲+ از ۳+ خیلی مهم ولی در عین حال مستعد به سابژکتیوی زیادی است که در حضور رنگ‌پذیری سیتوپلاسمی مشکلات بیشتری در این افتراق پیش می‌آید. در افتراق درجه صفر از ۱+ نیز در مطالعه حاضر اختلاف نظر شایع بود، چون تنها معیاری که این دو را از هم جدا می‌کند تعداد سلول‌هایی است که رنگ‌پذیری غشایی دارند و تعیین حد ۱۰٪ برای آن در زمینه رنگ‌پذیری سیتوپلاسمی مشکل بود؛ به خصوص وقتی که نواحی دارای رنگ‌پذیری غشایی کوچک و غیرمداوم بودند. ولی در هر صورت اختلاف بین صفر و ۱+ اهمیت بالینی ندارد.

یکی از ملاحظات مهم در تکنیک IHC استفاده از کنترل‌های مثبت و منفی است و عدم استفاده از اسلاید کنترلی برای هر مورد در مطالعه حاضر، یک عامل مشکل‌ساز دیگر بود. رنگ‌پذیری غیریکنواخت که در بعضی از موارد مطالعه حاضر وجود داشت، نیز منجر به سابژکتیوی و در نتیجه اختلاف نظر در تخمین کمیت ناحیه مثبت شد. موضوع دیگر این است که درجه‌بندی باید در نواحی معرف تومور باشد. نواحی که خوب حفظ نشده‌اند، مثل کناره‌ها و نواحی‌له شده و آرتفکت‌های حرارتی می‌توانند باعث اختلاف در تفسیرها شوند.

یک راهنمای توصیه شده برای تفسیر نتایج IHC برای HER2 این است که بررسی و درجه‌بندی در جزء

یک مطالعه انجام شده دیگر در ایران نیز گزارش شده است.^(۹) مطالعات دیگر با استفاده از FISH برای تأیید یا رد این موضوع مورد نیاز است.

محدودیت‌های این مطالعه عبارت بودند از: ۱. عدم دسترسی به FISH به عنوان یک روش مرجع برای مقایسه ۲. عدم کفایت رنگ‌پذیری در بعضی از اسلایدها و ۳. موجود نبودن اطلاعات کامل بعضی از بیماران.

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر نشان داد که تکرارپذیری (که همان توافق بین مشاهده‌کنندگان می‌باشد) برای بررسی وضعیت HER2 در سرطان مهاجم پستان با استفاده از IHC و به‌کار بردن معیارهای DAKO در حد متوسط است. ولی برای افتراق بین حالت مثبت و منفی تکرارپذیری بهتر (در حد قابل قبول) است.

برای بهبود تکرارپذیری تفسیر نتایج ایمنوهیستوشیمی HER2/neu، پیشنهاداتی ارائه می‌گردد:

۱) مطالعات بیشتر و با تعداد موارد بیشتر در این زمینه

۲) استاندارد کردن پروتکل‌های IHC، کالیبراسیون IHC با FISH، استفاده از اسلایدهای کنترل و کنترل‌های خارجی دوره‌ای

۳) رعایت کامل راهنماها،

۴) برنامه‌های آموزشی مداوم،

۵) استاندارد کردن معیارهای قضاوت با استفاده از اسلاید-کنفرانس و اطلس‌های رنگی،

۶) ارزیابی نتایج IHC توسط دو نفر یا بیشتر به‌طور مستقل و بررسی بیشتر در موارد ناهمخوان،

۷) گروه‌های میانی و موارد متناقض یک تست تأییدی مثل FISH داشته باشد،

۸) انجام IHC برای HER2 در یک آزمایشگاه معتبر انجام شود و تفسیر آن توسط شخص آموزش دیده و خبره باشد.

مهاجم و نه در جزء درجا انجام شوند. به‌نظر می‌رسد که عدم توجه به این مورد ممکن است یکی از عوامل مؤثر در اختلاف نتایج باشد.

فاکتورهای دیگر منجر به تغییرپذیری نتایج که در مطالعات دیگر به آن‌ها اشاره شده است عبارتند از رنگ‌پذیری ضعیف در بیش از ۳۰٪ سلول‌های توموری و رنگ‌پذیری غشایی ناکامل به‌طور وسیع.

توافق در دو بار توسط یک نفر نیز در چند مطالعه بررسی شده است.^(۱۱، ۱۲) همه آن‌ها به سطوح قابل

قبول توافق رسیده‌اند. در مطالعه Rodriguez و همکاران توافق تقریباً کامل بود (کاپا ۰/۸۷ و ۱)^(۱۲) و

در مطالعه Santinelli و همکاران سطح توافق قابل قبول تا کامل به دست آمد (کاپا ۰/۶ تا ۰/۸۹).^(۱۱) ولی مطالعه

حاضر توافق متوسط نشان داد. یک توضیح قابل دفاع این است که در مطالعه حاضر یک جلسه برای

استاندارد کردن معیارهای درجه‌بندی بین دو بار مشاهده اسلایدها وجود داشت. این جلسه اگرچه که بار

دوم باعث بهبود در توافق بین هر پاتولوژیست با نظر اجماعی شد، ولی از طرف دیگر باعث شد که توافق در

دو بار مشاهده توسط هر پاتولوژیست کم شود و در حد متوسط و نه در حد قابل قبول باشد. علاوه بر آن،

فاکتورهای مؤثر در اختلاف نتایج در مورد توافق کلی بین مشاهده‌کنندگان که در بالا ذکر شدند، در اینجا نیز

تأثیر داشتند.

در این مطالعه از آنتی‌بادی خرگوشی پلی‌کلونال ضد HER2 انسانی DAKO با شماره A0485 استفاده شد.

شاید با Herceptest نتایج بهتری به دست می‌آمد. Herceptest، اولین تست بالینی مورد تأیید FDA برای

بررسی وضعیت HER2 است و معرف‌ها و روش‌های استاندارد دارد.^(۹)

در پایان باید ذکر شود که در مطالعه حاضر طبق نظر اجماعی ۳۸٪ موارد مثبت بودند (۳+ و ۲+) که بیش از

نسبت مثبت در مطالعات دیگر می‌باشد. این نسبت بالا در

فهرست منابع

- 1- Wolff A, Hammond E, Schwartz J, Hagerty K, Allred C, Cote R, et al. American Society of Clinical Oncology/College of American Pathologists Guideline Recommendations for Human Epidermal Growth Factor Receptor 2 Testing in Breast Cancer. *Arch Pathol Lab Med* 2007; 131(1): 18-43.
- 2- Nabholz J, Tonkin K, Reese D. Breast cancer management. Second edition. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins; 2002. P. 245-257.
- 3- Mc Ilroy M, Fleming F, Buggy Y, Hill A, Young L. Tamoxifen-induced ER- α -SRC-3 interaction in HER2 positive human breast cancer; a possible mechanism for ER isoform specific recurrence. *Endocr Relat Cancer* 2006; 13 (4): 1135-1145.
- 4- Shou J, Massarweh S, Osborne K, Wakeling A, Ali S, Weiss H, et al. Mechanisms of Tamoxifen Resistance: Increased Estrogen Receptor-HER2/neu Cross-Talk in ER/HER2-Positive Breast Cancer. *J Natl Cancer Inst* 2004; 96(12): 926-935.
- 5- Gutierrez C, Detre S, Johnston S, Mohsin S, Shou J, Allred C, et al. Molecular Changes in Tamoxifen-Resistant Breast Cancer: Relationship Between Estrogen Receptor, HER-2, and p38 Mitogen-Activated Protein Kinase. *J Clin Oncol* 2005; 23(11): 2469-2476.
6. Tsuda H, Sasano H, Akiyama F, Kurosumi M, Hasegawa T, Osamura RY, et al. Evaluation of interobserver agreement in scoring immunohistochemical results of HER-2/neu (c-erbB-2) expression detected by HercepTest, Nichirei polyclonal antibody, CB11 and TAB250 in breast carcinoma. *Pathol Int* 2002; 52(2): 126-34.
- 7- Italian Network for Quality Assurance of Tumor Biomarkers (INQAT) Group. Interobserver reproducibility of immunohistochemical HER-2/neu assessment in human breast cancer: an update from INQAT round III. *Int J Biol Markers* 2005; 20(3): 189-94.
- 8- Thomson TA, Hayes MM, Spinelli JJ, Hilland E, Sawrenko C, Phillips D, et al. HER-2/neu in breast cancer: interobserver variability and performance of immunohistochemistry with 4 antibodies compared with fluorescent in situ hybridization. *Mod Pathol* 2001; 14(11): 1079-86.
- 9- Hsu C, Ho D, Yang C, Lai C, Yu I, Chiang H. Interobserver reproducibility of Her-2/neu protein overexpression in invasive breast carcinoma using the DAKO HercepTest. *Am J Clin Pathol* 2002; 118(5): 693-8.
- 10- Lacroix-Triki M, Mathoulin-Pelissier S, Ghnassia JP, Macgrogan G, Vincent-Salomon A, Brouste V, et al. High inter-observer agreement in immunohistochemical evaluation of HER-2/neu expression in breast cancer: a multicentre GEFPICS study. *Eur J Cancer* 2006; 42(17): 2946-53.
- 11- Santinelli A, Baccharini M, Colanzi P, Stramazotti D, Fabris G. Immunohistochemical evaluation of HER-2/neu expression in infiltrating breast carcinoma: a study of reproducibility. *Anal Quant Cytol Histol* 2002; 24(1): 54-62.
- 12- Rodriguez Moguel L, Vega Ramos B. Reproducibility of Her-2/neu overexpression with HERCEP test in invasive ductal breast cancer. *Gynecol Obstet Mex* 2002; 70: 601-6.
- 13- Hoang MP, Sahin AA, Ordonez NG, Sneige N. HER-2/neu gene amplification compared with HER-2/neu protein overexpression and interobserver reproducibility in invasive breast carcinoma. *Am J Clin Pathol* 2000; 113(6): 852-9.
- 14- Landis Jr, Koch GG. The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics* 1977; 33: 159-174.
- 15- Bilous M, Morey A, Armes J, Cummings M, Francis G. Chromogenic in situ hybridisation testing for HER2 gene amplification in breast cancer produces highly reproducible results concordant with fluorescence in situ hybridisation and immunohistochemistry. *Pathology* 2006; 38(2): 120-4.
- 16- Gong Y, Gilcrease M, Sneige N. Reliability of chromogenic in situ hybridization for detecting HER-2 gene status in breast cancer: comparison with fluorescence in situ hybridization and assessment of interobserver reproducibility. *Mod Pathol* 2005; 18(8): 1015-21.
- 17- Dietel M, Ellis I, Höfler H, Kreipe H, Moch H, Dankof A, et al. Comparison of automated silver enhanced in situ hybridisation (SISH) and fluorescence ISH (FISH) for the validation of HER2 gene status in breast carcinoma according to the guidelines of the American Society of Clinical Oncology and the College of American Pathologists. *Virchows Arch* 2007; 451(1): 19-25.
- 18- Lehr H, Jacobs T, Yaziji H. Quantitative evaluation of HER-2/neu status in breast cancer by fluorescence in situ hybridization and by immunohistochemistry with image analysis. *Am J Clin Pathol* 2001; 115: 814-822.
- 19- Saatee S, Afrakhteh M, Sadrolhefazi B. High Prevalence of HER-2/neu Overexpression among Iranian Women with Breast Cancer: True or False? *Breast J* 2006; 12(5): 499-501.

Interpretation of Immunohistochemistry Results of HER2/neu Expression in Invasive Breast Cancer: Evaluation of Interobserver and Intraobserver Agreement

*M. Kadivar, MD^I P. Askarzadeh, MD^{II} N. Shayanfar, MD^{III}
A.R. Sadeghipour, MD^{IV} M. Bahraminejad, MD^V

Abstract

Background and Aim: The accurate determination of HER-2 in invasive breast cancer has become a critical issue, particularly in context of the results of Herceptin adjuvant therapy. The aim of this study was to evaluate inter- and intraobserver reproducibility of assessment of HER2/neu immunostaining in invasive breast cancer

Materials and Methods: This study was cross sectional and the convenience sampling method was applied. IHC for HER2/neu was performed on 107 archival invasive breast carcinoma tissues. Protein overexpression was scored independently by 4 pathologists using the criteria recommended by DAKO (0 to 3+ reflecting the intensity and pattern of the immunohistochemical signal present in 10% or more of tumor cells.). After a session in order to train for better evaluation and standardization of the scoring criteria, the samples were evaluated for the second time. A minimum of two months elapsed between the two examinations. The discrepancies in scoring results were reviewed by the 4 observers using a multihead microscope to obtain consensus. The inter- and intraobserver agreements were calculated by kappa statistics.

Results: Complete agreement was achieved in 33 (31%) and 40 (37%) of 107 cases in the first and second examinations, respectively. Generally, interobserver agreement was moderate (Kappa=0.44 in the first examination and 0.51 in the second one), with intermediate categories (1+, 2+) showing fair agreement and extreme categories (0, 3+) showing moderate agreement. Intraobserver agreement was also moderate (from the minimum kappa=0.55 to the maximum of 0.60). Considering three groups as negative (0/1+), weakly positive (2+) and strongly positive (3+), interobserver agreement improved but still staying in the moderate level (kappa=0.54 and 0.60 in the first and second time, respectively) with score 2+ group showing the least level of agreement. However, with dividing the cases into two groups as negative (0/1+) and positive (2+/3+), interobserver agreement improved to substantial level (kappa=0.68 and 0.75 in the first and second time, respectively). Also, with this consideration, intraobserver agreement improved to substantial level (0.71 to 0.84). By consensus there were 42 cases (39.2%) that were scored 0, 19 cases (17.8%) scored 1+, 27 cases (25.2%) scored 2+, and 11 cases (10.3%) scored 3+. For 8 cases (7.5%) no consensus was achieved; in 6 of them the problem was placing them into 2+ or 3+ category and in 2 cases the problem was placing them into 0 or 1+ category.

Conclusion: Our study showed that reproducibility (interobserver agreement) is moderate for evaluation of HER2 status in invasive breast carcinoma by IHC using DAKO criteria. However, for discrimination between negative and positive state, reproducibility (that is in substantial level) is better.

Key Words: 1) HER2/neu 2) Interobserver agreement 3) Invasive breast cancer

This article is a summary of the thesis by P. Askarzadeh, MD for the degree of speciality in Pathology under supervision of M. Kadivar, MD (2008).

I) Associate Professor of Pathology, Niayesh Str., Sattarkhan Ave, Hazrat-e-Rasool Akram, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran (*Corresponding Author)

II) Resident of Pathology, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran

III) Assistant Professor of Pathology, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran

IV) Associate Professor of Pathology, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran

V) Pathologist